

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

./ Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra samrådet i Videnskabsudvalget torsdag den 18. november 2010 vedrørende EU rådsmøde – forskning – den 25.-26. november 2010.

Med venlig hilsen

Charlotte Sahl-Madsen

18. november 2010

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vt@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 10-076689
Dok nr. 1601779
Side 1/1

Samråd (lukket) i Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi torsdag den 18. november 2010 vedr. EU rådsmøde – forskning – d. 25.-26.11.2010 – UVT – alm. del – spørgsmål J

DET TALTE ORD GÆLDER

Spørgsmål J:

Ministeren bedes gennemgå dagsordenen for det kommende rådsmøde (forskningsdelen) den 25.-26. november 2010.

Svar:

Der er møde i Konkurrenceevnerådet den 25. og 26. november. Der er i alt fire punkter på dagsordenen, som alle forelægges til orientering.

Mødet starter med et rumråd, hvor der lægges op til vedtagelse af en rådsresolution, der opfordrer ESA, EU og medlemsstaterne til sammen at udvikle en overordnet rumstrategi, særligt i lyset af rummets nye selvstændige platform i Lissabon-traktaten.

Fra regeringens side er vi tilfredse med, at resolutionen så at sige ”sætter tæring efter næring”. For så vidt angår en prioritering af de midler, som EU har til rådighed for rummet, bør vi prioritere færdiggørelsen og sikring af driften af GALILEO og GMES, før man begiver sig i kast med nye ’flagskibsprojekter’. Der er investeret betydelige summer i GALILEO og GMES, som inden for få år er parate til at give nytte til borgerne.

Regeringen er enig i fremhævelsen af rumsystemers værdifulde bidrag til klimaovervågning

Det er vigtigt, at vi får færdiggjort de store projekter, som allerede er iværksat, før vi for alvor går videre.

Regeringen kan støtte konklusionsteksten.

På forskningsdelen er der tre punkter på dagsordenen.

Det første er vedtagelse af rådskonklusioner vedrørende Kommissionens meddelelse om Innovation i EU.

Konklusionerne bakker op om iværksættelse af en række sammenhængende initiativer med henblik på at optimere rammerne for innovation i EU. Et centralt gennemgående indsatsområde er en tættere kobling mellem forskning og innovation.

Endvidere understreges betydningen af en fortsat aktiv indsats for at forenkle reglerne for deltagelse i rammeprogrammet for forskning.

Jeg vil erindre om, at vi på sidste møde i Konkurrenceevnerådet i oktober vedtog rådskonklusioner, der baner vejen for forenklinger, der allerede under det nuværende 7. rammeprogram vil føre til forbedringer.

Blandt andet ophæver Kommissionen bevillingsmodtageres forpligtelse til at åbne rentebærende konti. Samtidig indføres en bredere accept af almindeligt anvendte regnskabsmetoder, der i høj grad vil lette forskeres og administratorers afrapportering til Kommissionen.

De nævnte ændringer hænger sammen med den igangværende revision af finansforordningen, der som bekendt fastlægger EU institutionernes budgetprincipper og finansielle regler. Der bakkes endvidere op om et fælleseuropæisk fokus på løsning af de fælles europæiske samfundsmæssige udfordringer såsom et aldrende Europa og energiforsyning. Samtidig med dette strategiske fokus skal der være et stærkt Europæisk Forskningsråd.

Som led i den løbende monitorering vil der blive udviklet en innovationsindikator, der i udgangspunktet vil bygge på eksisterende data. Der vil således ikke være tale om, at der opbygges et nyt stort bureaukratisk system.

Der planlægges desuden nye offentlig-private partnerskaber om store fælleseuropæiske samfundsmæssige udfordringer til fremme af Europas innovationsevne. Herunder foreslås igangsat et pilotprojekt om sund aldring.

Regeringen bakker op om rådskonklusionerne, der ligger i fin tråd med vores arbejde i forhold til at sikre en videnbaseret vækst.

Hvad angår det næste punkt på dagsordenen om status for det europæiske forskningsrum, vil jeg særligt nævne Kommissionens præsentation af midtvejsevalueringen af det 7. rammeprogram for forskning.

Evalueringen kommer med flere interessante anbefalinger, som jeg vil se på i forhold til arbejdet med udvikling af danske prioriteter til det næste rammeprogram. Eksempelvis understreges betydningen af et tæt samspil mellem forskning, uddannelse og innovation (videntrekanten) samt et stærkt Europæisk Forskningsråd.

I den forbindelse vil jeg meget gerne invitere Videnskabsudvalget og Europaudvalget til et fælles møde i starten af det nye år med henblik på at drøfte danske prioriteter i forhold til det 8. rammeprogram.

Den sidste sag på dagsordenen vedrører ITER.

ITER er et internationalt forskningsprojekt, hvis mål er at påvise, om det er videnskabeligt og teknologisk muligt at udnytte fusionsenergi til fredelige formål og skabe en sikker og bæredygtig energikilde i fremtiden.

Regeringen fik forud for vedtagelse af rådskonklusioner på rådsmødet den 12. juli 2010 følgende mandat fra Folketingets Europaudvalg:

”For det første vil regeringen arbejde for at fastholde en øvre budgetramme på maksimalt 6,6 mia. euro.

For det andet vil regeringen arbejde for, at finansiering i 2012 og 2013 sker ved et miks af finansieringsmuligheder, således at der ikke udelukkende sker reduktion af det 7. rammeprogram for forskning og udvikling.

For det tredje vil regeringen kunne acceptere anvendelsen af en kreditfacilitet fra EIB til finansiering af meromkostningerne som en del af en samlet løsning, såfremt der er et bredt ønske derom.

For det fjerde vil regeringen arbejde for, at der sker en fortsat forbedring af styring, ledelse og omkostningskontrol. Afslutningsvist vil Danmark ikke i sidste instans modsætte sig en løsning, som de øvrige medlemsstater kan tilslutte sig.”

Det er min klare vurdering, at der er blevet lyttet til det budskab, som vi fra dansk side fremførte under forhandlingerne.

Efter vedtagelsen af rådskonklusionerne den 12. juli 2010 kunne de internationale parter bag ITER ultimo juli vedtage den nye køreplan for projektet.

Endvidere forelagde Kommissionen i juli en meddelelse om tilvejebringelse af de resterende midler.

Folketinget har fået fremsendt et grundnotat herom, og sagen blev ligeledes drøftet under samrådet med finansministeren i Europaudvalget den 5. november.

På det kommende rådsmøde skal Rådet tage stilling til de initiativer, som den europæiske ITER-organisation foreløbig har taget for at identificere og reducere udgifterne; dvs. hvordan den europæiske ITER-organisation vil sikre, at designet fremover følger budgettet og ikke omvendt.

Hovedbudskaberne i rapporten fra den europæiske ITER organisation er følgende:

For det første har man i forhold til den krævende reduktion fra Rådet af de samlede udgifter 600 mio. euro anvendt en to-trins procedure. Det er vurderingen, at besparelsen af denne størrelsesorden her og nu kun kan findes ved at reducere puljen til reserver. Dette har man så gjort. Det er trin 1.

Imidlertid vurderer den europæiske ITER organisation, at man frem mod 2020 vil have behov for en reservepulje som buffer i forhold til uforudsete udgifter, der er større end den nuværende reducerede pulje.

Trin 2 er derfor, at man arbejder med at gennemgå alle aktiviteter med henblik på at finde besparelser, der kan bidrage til at opbygge en ny reservepulje. Det oplyses, at en række kontrakter er blevet indgået til et lavere beløb end budgetteret, hvilket ved udgangen af 2010 vil have medført en besparelse på 100 mio. euro.

For det andet vil den europæiske ITER-organisation gennemgå alle relevante aktiviteter, procedurer samt ledelses- og styringsforhold. Man vil forenkle og

styrke samarbejdet med industrien, således at sidstnævnte involveres tidligere i processerne. Dette forventes at reducere en række usikkerheder, der således vil medføre lavere udgifter.

Desuden vil man styrke den interne ledelse og organisering samt reducere driftsomkostninger. Formålet er ikke mindst at fremme en kultur, der er omkostningsbevidst, således at det sikres, at design følger budgettet.

For det tredje vil det blive undersøgt, hvorledes et styrket samarbejde inden for den internationale ITER-organisation kan tilvejebringe besparelser, der kan bidrage til opbygning af en reservepulje for den internationale ITER organisation. Formålet er også på dette niveau at trimme procedurer, processer og drift med henblik på at sikre projektets gennemførelse inden for de aftalte rammer, dvs. implementere princippet om at design følger budget.

Det er regeringens vurdering, at den europæiske ITER-organisation er kommet langt på kort tid. Der er reageret konsekvent og målrettet i forhold til de krav, som Rådet vedtog med rådskonklusionerne fra juli måned. Der er sket en opstramning af såvel projektstyringen som økonomistyringen.

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Regeringen kan derfor støtte forslagene.

Side 5/5

Fremadrettet kan jeg oplyse, at regeringen er fuldt opmærksom på, at der fortsat skal være et stærkt fokus på monitorering af udgiftssiden, og at det med den nye rapporteringsprocedure er sikret, at Rådet følger udviklingen.

Videnskabsministeriet samarbejder med Finansministeriet om dette.

For så vidt angår de konkrete budgetforhandlinger vedrørende behovet for dækning af underskuddet på 1,4 mia. euro i 2012 og 2013, så foretages disse selvsagt i ECOFIN regi. Som finansministeren tidligere har oplyst her i Europaudvalget, så støtter regeringen forslag om at overføre midler fra andre budgetkategorier til kategori 1A med henblik på at reducere omfanget af nødvendige omprioriteringer inden for kategori 1A.

Endelig vil jeg i forhold til indsatsen vedrørende forskning i vedvarende energi nævne følgende. Det fremgik både af det danske høringssvar fra april 2008 til det såkaldte budget review af de finansielle rammer for 2007-2013 og af det danske non-papir fra foråret 2010 om EU's kommende energipolitik, at regeringen varmt støtter og arbejder for, at vedvarende energi, og herunder også forskning i vedvarende energi, skal have en endnu stærkere placering fremadrettet.

Vi arbejder selvfølgelig også for, at der ikke sker reduktioner af forskningsindsatsen vedrørende vedvarende energi inden for det 7. rammeprogram.

Tak